

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/86/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214202992
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214202992.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Jozefa Mačēja a sudkýň JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Evy Behranovej v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, zast. splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 704,02 eur, o odvolaniach žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 3. novembra 2014 č. k. 11C/47/2014-44 a proti uzneseniu rovnakého súdu zo 4. decembra 2014 sp. zn. 11C/47/2014-62 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti určenia povinnosti žalobkyni zaplatiť súdny poplatok za odvolanie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I/ zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovanej domáhala zaplataenia náhrady majetkovej škody 125 eur a nemajetkovej ujmy 579,02 eur a II/ žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní vedenom takýmto súdom pod sp. zn. 16Er/1026/2010 s následným vyvodzovaním z toho zodpovednosti štátu) odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1 písm. d/, § 4 ods. 1 písm. a/, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2 a § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení platnom a účinnom ku dňu zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia (ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“) a § 41 ods. 2 písm. d/ a § 44 ods. 1 a 2 E. p. (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučného poriadku/ v znení neskorších zmien a doplnení, tu inak konkrétne v znení platiacom od 1. júna 2011 do konca rovnakého roka); vecne potom najmä tým, že vo vyššie označenom konaní Okresného súdu Galanta nešlo konštatovať nesprávny úradný postup súdu, ak tam bol zistený rozpor exekučného titulu so zákonom, preto došlo aj k zamietnutiu žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a v takomto prípade nemalo význam, že rozhodnutie bolo vydané až po uplynutí 15 dní od doručenia žiadosti, pokiaľ E. p. ustanovil lehotu len pre prípad nezistenia rozporu titulu so zákonom (o aký tu nešlo). Žalobkyňa navyše neuniesla ani dôkazné bremeno na preukázanie skutočnej škody a žalobe za tejto situácie nešlo vyhovieť, argumentoval okresný súd, majúci tiež za to, že existenciu prieťahov by bol oprávnený skúmať len ústavný súd a v tejto veci sa tak nestalo. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne len paušálnym odkazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963

Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne úspechom žalovanej, ktorá trovy nevyčíslila a ani zo spisu ich vznik nevyplýval.

Napadnutým uznesením potom uložil žalobkyni, aby do 3 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatila súdny poplatok 23 eur a to v sume 20 eur za odvolanie a v sume 3 eurá za vyhotovenie rovnopisu podania (ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, ďalej tiež len „poplatok za vyhotovenie rovnopisu“), pričom takéto rozhodnutie (vyhotovené len za pomoci zaužívanej predtlačky vz. 4 O. s. p.) odôvodnil výlučne paušálnymi odkazmi na položky 7a a 20a Sadzobníka súdnych poplatkov (inak aj bez zmienky, že ten má byť prílohou zákona SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „Z. s. p.“ a „sadzobník“).

Proti rozsudku i uzneseniu podala v celom rozsahu včas odvolania žalobkyňa.

Rozsudok navrhla zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ďalej že okresný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a tiež, že neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti aj po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súdu prvého stupňa tiež vytkla, že vôbec nevyšvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkovi nevznikol stav právnej neistoty a len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol návrh na znalecké dokazovanie (čím jej znemožnil objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku a rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave). Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie, pričom súd prvého stupňa svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe vrátane práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase). Zodpovednosť štátu podľa uvedenej judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, keď je to najmä štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote.

Uznesenie v časti určenia žalobkyni poplatkovej povinnosti za odvolanie vo výške 20 eur navrhla zrušiť, vytýkajúc mu (a súdu prvého stupňa) jednak absenciu odôvodnenia (jednej zo zákonom predpísaných náležitostí), ako aj nesprávnosť právneho posúdenia veci, keďže tu zákon účinný v čase začatia konania uznesením ukladanú poplatkovú povinnosť nepoznal, analogické rozširovanie úkonov podliehajúcich poplatkom i s prihliadnutím k príkazu z čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR neprichádza do úvahy a aj podľa jedného z prechodných ustanovení v Z. s. p. (§ 18ca) možno podľa predpisov účinných od 1. októbra 2012 vyberať poplatky len v konaniach začatých po takomto čase a o ten prípad tu (pre podanie žaloby pred takýmto dátumom) taktiež nešlo.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b) O. s. p. v medziach odvolaní obe veci ako celok (pretože v prípade rozsudku od rozhodnutia vo veci samej bolo závislým i rozhodnutie o trovách konania a u uznesenia povaha odvolacích námietok vylučovala len čiastočný prieskum správnosti rozhodnutia, nakoľko sa tu dôvody pre uloženie alebo naopak neuloženie poplatkovej povinnosti museli vzťahovať na celý poplatok) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu síce šlo o prejednanie /aj/ veci samej, popri tom však nie o prípad, v ktorom by bolo nutným prejednávanie veci na pojednávaní odvolacieho súdu, nakoľko tu nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, nešlo tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a potrebu pojednávania si nevynucoval ani žiaden dôležitý verejný záujem), pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok

treba navzdory námietkam žalobkyne považovať za vecne správny (keď súd prvého stupňa v miere postačujúcej pre rozhodnutie zistil skutkový stav a vec i principiálne správne posúdil po právnej stránke) a to aj v prípade odvolaním napadnutého uznesenia.

V exekučnom konaní Okresného súdu Galanta jeho sp. zn. 16Er/1026/2010 exekučný súd prvého stupňa na žiadosť súdneho exekútora o poverenie, došlú mu 19. októbra 2010 zareagoval až uznesením z 26. januára 2011 č. k. 16Er/1026/2010-31, ktorým však žiadosť exekútora o udelenie poverenia zamietol, takéto jeho rozhodnutie pre nedostatok odvolania oprávnenej a teda i zjavné jej uspokojenie sa s poskytnutými dôvodmi nemožnosti vykonania rozhodcovského rozsudku nadobudlo právoplatnosť a nasledovalo po ňom zastavenie exekučného konania uznesením Okresného súdu Galanta z 27. júla 2011 č. k. 16Er/1026/2010-40, ktoré sa už stalo právoplatným 9. augusta 2011.

Nebol dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, preto odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobkyňou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správny skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou uplatnených nárokov a keďže odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvostupňového súdu vo veci, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O. s. p. odkazuje na správne a presvedčivé a vyčerpávajúce písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke, keďže podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci, s poukazom na argumentáciu súdu prvého stupňa splnená nebola, nemohol vzniknúť žalobou uplatnený nárok, ani nadväzne nemôžu byť splnené podmienky príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou a ani vznik škody, resp. ujmy. Vzhľadom na uvedené nie je potrebné a bolo by aj nadbytočné a v rozpore so zásadou hospodárnosti občianskeho súdneho konania skúmať existenciu škody a nemajetkovej ujmy, ako aj ich rozsah. Tiež by bolo nadbytočným i nedôvodným vysporiadať sa s ďalšou odvolacou argumentáciou žalobcu (i nesúladnou s argumentáciou prvostupňového súdu), ktorá je vzhľadom na vyššie uvedené irelevantná a nespôsobilá zvrátiť výsledok konania.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Vecne správny bol rozsudok súdu prvého stupňa aj v časti trov konania, v prvostupňovom konaní úspešná žalovaná proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti trov konania nepodala odvolanie (a tým sa procesného práva na náhradu prípadných jej vzniknutých trov prvostupňového konania vzdala s konečnou platnosťou), iné rozhodnutie, než nepriznanie náhrady žalovanej tu ani nebolo možným a preto bolo namieste potvrdenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa aj v časti trov konania podľa § 219 ods. 1 O. s. p..

Čo sa týkalo uznesenia v napadnutej časti, aj tu dospel odvolací súd k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné priznať úspech, keďže toto je vo výroku vecne správne (§ 219 O. s. p.).

Úprava súdnych poplatkov je obsiahnutá v Z. s. p.. Výpočet poplatkových úkonov a bližšie podmienky ich platenia sú obsiahnuté v sadzobníku súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu citovaného zákona. Keďže odvolacie konanie na základe odvolania žalobkyne bolo začaté podaním jej odvolania dňom 19. novembra 2014, na vyrubenie súdneho poplatku za odvolanie je potrebné aplikovať Z. s. p. v znení účinnom v čase začatia odvolacieho konania, teda v znení zákona č. 64/2013 Z.z. účinného od 1. mája 2013.

V zmysle § 2 ods. 4 Z. s. p. v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie. Podľa § 5 ods. 1 písm. a) Z. s. p. poplatková povinnosť vzniká podaním odvolania, ak je poplatníkom odvolateľ a poplatok je splatný vznikom poplatkovej povinnosti (§ 8 ods. 1 Z. s. p.). Sadzba poplatku je pritom uvedená v sadzobníku buď percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou (§ 6 ods. 1 Z. s. p.). Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej (§ 6 ods. 2 Z. s. p.).

Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov v znení účinnom od 1. mája 2013 zo žaloby na náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20 eur.

V preskúmvanej veci je odvolací súd toho názoru, že súd prvého stupňa postupoval správne, ak žalobkyni za podané odvolanie vyrubil súdny poplatok vo výške 20 eur a to v zmysle položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov Z. s. p. účinného od 1. mája 2013. Odvolací súd zastáva názor, že poplatková povinnosť žalobkyne za podané odvolanie sa neviaže na znenie Z. s. p. účinného ku dňu podania žaloby na súd, ale na znenie zákona účinného, kedy vznikla poplatková povinnosť t.j. kedy žalobkyňa podala odvolanie, čím začalo odvolacie konanie a to s poukazom na znenie ust. § 5 ods. 1 písm. a) Z. s. p.. V danom prípade sa tak stalo za účinnosti zákona č. 64/2013 Zb., ktorým bola založená poplatková povinnosť zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 20 eur, a preto je potrebné aplikovať toto zákonné ustanovenie. Neobstojí preto námietka žalobkyne, že súd prvého stupňa vyrubeníím tohto súdneho poplatku určil tento súdny poplatok nad rámec zákona.

Pokiaľ ide o odvolaciu námietku, podľa ktorej žalobkyňa podala odvolanie proti rozsudku a nie žalobu, len ktorá je podľa znenia položky 7a sadzobníka poplatkov predmetom spoplatnenia a súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, preto odvolateľ nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie, odvolací súd uzatvára nasledovné:

Podľa § 1 ZoSP sa súdne poplatky vyberajú za jednotlivé úkony alebo konania súdov, ak sa tieto vykonávajú na návrh účastníkov konania a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona. Pritom treba dôrazne rozlišovať úkony, ktoré sa spoplatňujú, od konaní súdov.

Konaním na návrh (resp. na základe žaloby) sa rozumie predovšetkým konanie podľa Občianskeho súdneho poriadku. Za konanie sa pre účely platenia súdnych poplatkov považuje nielen konanie pred súdom prvého stupňa, ale rovnako i odvolacie konanie a dovolacie konanie (§ 6 ods. 1 Z. s. p.). Cit. ust. § 6 ods. 2 Z. s. p. pritom výslovne zakotvuje, že poplatok podľa rovnakej sadzby ako za návrh sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Úkony a konania, ktoré majú byť spoplatnené, predpokladajú ich výslovné zaradenie do sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona. Sadzobník súdnych poplatkov sa s touto problematikou vysporiadal tak, že vytvoril štyri časti, z ktorých I. časť upravuje poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, II. časť poplatky za úkony súdov, III. časť sa zaoberá poplatkami orgánov štátnej správy súdov, no a posledná IV. časť je venovaná poplatkom za úkony prokuratúry.

Poplatok za podanie návrhu je splatný jeho podaním (§ 8 ods. 1 Z. s. p.). Pod pojem návrh treba subsumovať aj odvolanie, ako návrh na odvolacie konanie. Je to spôsobené tým, že zákon síce pri vymedzení pojmov nie je dôsledný, avšak z celkovej konštrukcie úpravy súdnych poplatkov v sadzobníku tvoriacom prílohu Z. s. p. nemožno spochybníť to, že poplatková povinnosť stanovená položkou 7a sadzobníka sa vzťahuje na celé konanie o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pričom odvolacie konanie je konanie o riadnom opravnom prostriedku. Podľa názoru odvolacieho súdu aj poznámku 3 uvedenú len k položke 1 v znení „Poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej“, je preto potrebné vykladať v kontexte s konštrukciou celého zákona včítane sadzobníka súdnych poplatkov (oddelené štyri časti) tak, že sa vzťahuje na celú prvú časť upravujúcu poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, teda aj k položke 7a, ktorou je určený súdny poplatok za občianske súdne konanie o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že ak žalobkyňa napadla predmetný rozsudok vo veci samej v zákonnej lehote odvolaním, súd prvého stupňa preskúmvaným uznesením správne podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov (v spojení s vyššie cit. ust. Z. s. p.) žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie a to v správnej výške 20 eur.

S poukazom na vyššie uvedené potom odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako v celom rozsahu vecne správne s použitím § 219 O. s. p. potvrdil.

V takto skončenom odvolacom konaní bola úspešná žalovaná a bola to tak ona, komu podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo aj právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie jej náhrady trov (hoci ide o nutnú procesnú podmienku podľa § 151 ods. 1 O. s. p.) a ak sa ani zo spisu vznik žiadnych trov konania tejto účastníčky v odvolacom konaní nepodával, rozhodnúť šlo aj tu iba nepriznaním náhrady.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.